

Peniaze a bankovníctvo

4. prednáška

Komerčné banky – riziká a ich riadenie

Obsah prednášky

1. Hlavné riziká pre banky
2. Základné princípy bankovej regulácie
3. Ochrana vkladov
4. Možnosti záchrany problémovej banky
5. Hlavné riziká pre slovenské banky v súčasnosti

I. Hlavné riziká pre banky (1/2)

- **Kreditné riziko**

- riziko nesplatenia pohľadávok (dlhopisy, úvery) podľa pôvodnej dohody z dôvodu, že dlžník tak nemôže alebo nechce spraviť

- **Trhové riziko**

- riziko, že hodnota finančných nástrojov bude nepriaznivo ovplyvnená pohybmi cien na trhu akcií, úrokových sadzieb, výmenných kurzov a cien komodít
- Typy trhových rizík:
 - Úrokové riziko
 - Akciové riziko
 - Devízové riziko
 - Komoditné riziko

I. Hlavné riziká pre banky (2/2)

- **Riziko likvidity**

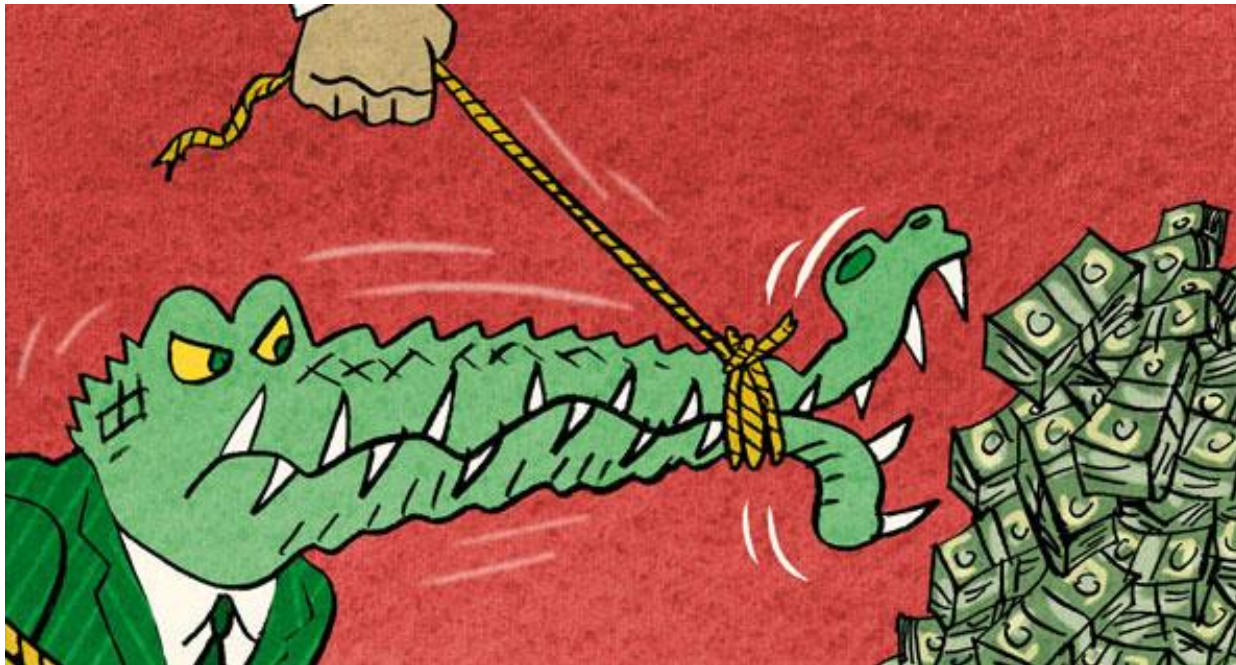
- potenciálna strata v dôsledku toho, že banka nie je schopná v dôsledku nedostatku prostriedkov plniť svoje záväzky v momente, keď sú splatné
- Príklady:
 - Klienti si chcú vybrať vklady, ale banka nemá dost' likvidných prostriedkov
 - Banka chce predať dlhopisy, ale na trhu nie je vhodný kupec a musí ich predať pod cenu
 - Banka potrebuje získať dlhodobé zdroje, ale ich cena je príliš vysoká

- **Operačné riziko**

- Zahŕňa najmä:
 - Nevhodné alebo chybné interné procesy v banke
 - Zlyhanie ľudského faktora
 - Zlyhanie bankou používaných systémov
 - Externý alebo interný podvod
 - Vonkajšie udalosti (napr. prírodná katastrofa)

II. Princípy bankovej regulácie (1/6)

- **Dôvody pre reguláciu bankovníctva**
 - Bankovníctvo je obchod s dôverou, nevyhnutnosť ochrany vkladov
 - Banky majú monopol na tvorbu peňazí
 - Banky sú schopné fungovať so záporným vlastným imaním
 - Implicitná garancia štátu, problém „too-big-to-fail“

II. Princípy bankovej regulácie (2/6)

- Aktuálny vývoj: **banková únia**
 - **1. pilier:** jednotný mechanizmus dohľadu
 - Dohľad nad bankami prechádza pod ECB, pri najvýznamnejších bankách ho ECB vykonáva priamo
 - Spustenie: 2014
 - **2. pilier:** jednotný mechanizmus pre riešenie problémových bánk
 - **3. pilier:** jednotná ochrana vkladov

II. Princípy bankovej regulácie (3/6)

- **Banky vo všeobecnosti majú povolené akékoľvek obchody, musia však riziko kryť vlastnými zdrojmi**
 - Výpočet požiadavky na vlastné zdroje:
 - Štandardný prístup (pomocou tabuliek)
 - Vlastné štatistické modely banky
- **Banky musia mať dost' likvidných aktív na vykrytie nesúladu medzi kladnými a zápornými peňažnými tokmi**

II. Princípy bankovej regulácie (4/6)

- Vlastné zdroje
 - Hlavný cieľ: pokrytie strát z aktív
 - Vlastné zdroje neviažu investície!
 - Základný ukazovateľ: primeranosť vlastných zdrojov

$$\frac{\text{vlastné zdroje}}{\text{rizikovo vážené aktíva}} \geq 8\%$$

- Finančná páka: aktíva / vlastné zdroje
- Majetková angažovanosť: úver voči jednému podniku (skupine) < 25 % vlastných zdrojov
- Ziskovosť (ROE) vs. kapitálová primeranosť

II. Princípy bankovej regulácie (5/6)

- Likvidita
 - Požiadavka rýchlej likvidity
 - Likvidné aktíva > záporné peňažné toky počas 1 mesiaca
 - Požiadavka na vhodnú štruktúru financovania
 - Dlhodobé zdroje financovania > potrebné dlhodobé financovanie (podľa typu aktív)

II. Princípy bankovej regulácie (6/6)

- Vývoj kapitálovej primeranosti v slovenskom bankovom sektore

